

آموزش تاب‌آوری روانی مادران کودکان ناشنوا

آراده فرکت

پاییز ۹۵

سرشناسه	فرغت، آزاده، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	آموزش تاب‌آوری روانی مادران کودکان ناشنوا/ آزاده فرغت.
مشخصات نشر	موسسه اندیشه کامیاب ایرانیان ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۷۱ ص.
شابک	978 - 600 - 453 - 037 - 8 : ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا :
یادداشت	کتابنامه: ص. [۶۵] - ۷۱.
موضوع	کودکان ناشنوا -- روان شناسی
موضوع	Deaf children -- Psychology :
موضوع	والدین کودکان ناشنوا
موضوع	Parents of deaf children :
موضوع	تاب آوری (درمان)
موضوع	Resilient therapy:
رده بندی کنگره	HV۲۳۹۱/ف۴۱۸ ۱۳۹۵ :
رده بندی دیویی	۳۶۲/۴۲۰.۱۹ :
شماره کتابشناسی ملی	۴۴۸۳۹۱ :

عنوان کتاب	آموزش تاب‌آوری روانی مادران کودکان ناشنوا
ناشر	موسسه اندیشه کامیاب ایرانیان
دفتر انتشارات	تهران - خیابان - پوچ شمیران - خ نور محمدی - پلاک ۳۷ -
مؤلف	واحد ۱۲ - ۷۷۶۴۱۰۸ - Email:e_a_kamyab@yahoo.com
ویراستار	آزاده فرغت :
مدیر تولید	محبوبه رضاعلی :
صفحه آرا	موسسه آموزشی خوارزمی :
طراح جلد	سید حمید احمدزاده نیک قلد سپها :
شمارگان	امیر هاشمی :
نوبت چاپ	۱۰۰۰ جلد :
چاپ و صحافی	اول، ۱۳۹۵ :
ناظر چاپ	موسسه آموزشی خوارزمی :
قیمت	مهندس پیمان عباد :
	۱۵۰۰۰۰ ریال :

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۵۳ - ۰۳۷ - ۸
ISBN: 978 - 600 - 453 - 037 - 8

مقدمه

فرایند تولد کودک برای والدین لذت‌آور است. اگرچه این فرایند با مشقات و ناراحتی‌های فراوانی همراه است، امید به سالم بودن و طبیعی بودن کودک معمولاً احساس اعتماد در آنان ایجاد می‌کند و کودک خود را می‌پذیرند، ولی به محض آگاهی والدین از معلولیت فرزند خود، تمام آرزوها و امیدها به یاس مبدل می‌گردد و مشکلات شروع می‌شود.

والدین کودکان دچار ناتوانی‌های جسمی، به دلیل مشکل فرزند خود، معمولاً با عوامل استرس‌زا و فشارها، روانی و اجتماعی متفاوتی مواجه می‌شوند. به عنوان مثال والدین کودکان دچار نوانی، استرس و افسردگی بیشتری را نسبت به دیگر والدین، تجربه می‌کنند. کودک استثنایی و والدین نه تنها بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند، بلکه سایر اعضای نظام خانواده یعنی دیگر فرزندان را تحت تأثیر قرار می‌دهند. وجود کودک استثنایی (عقب مانده ذهنی، نابینا، ناشنوا، دارای اختلالات یادگیری) گاهی برهم زننده سلامت روانی خانواده است و می‌تواند اعضای خانواده و به خصوص والدین دچار آسیب جدی نماید.

کودکان یا نوجوانان ناشنوا و نابینا ناسازگار هستند، می‌توان نتیجه گرفت که نابینایی و ناشنوایی الزاماً همراه با ناسازگاری نیستند. انسان در محیط اجتماعی است. او در اجتماع، به واسطه حضور ارتباط‌های گوناگون، داشتن حامی و کاهش احساسات تنهایی، می‌تواند بسیاری از فشارهای زندگی‌اش را تخفیف ببخشد و بنابراین به حمایت که از سمت اجتماع باشد، نیاز دارد. حمایت اجتماعی به میزان برخورداری از محبت، هم‌دلی، توجه اعضای خانواده، دوستان و سایر افراد تعریف شده است. والدین کودکان ناتوان نسبت به استرس، آسیب‌پذیرتر هستند، سطوح بالای استرس در ۷۰ درصد مادران و ۴۰ درصد پدران دارای کودکان ناتوان شدید یافت شد یکی از این معلولیت‌های جسمی، ناشنوایی است. این دیدگاه که والدین شنوا نسبت به والدین ناشنوا استرس بیشتری دارند. داشتن کودکی ناشنوا، می‌تواند باعث تنیدگی و فشار روانی برای والدین و افزایش سطح مشکلات رفتاری و خانوادگی باشد. والدین ناشنوایی که کودک ناشنوا دارند، از وضع مناسب‌تری نسبت به والدین شنوایی

کودکان ناشنوا برخورد دارند. بدین ترتیب، والدین شنوای دارای کودکان ناشنوا در ارتباط با فرزندانشان دچار ناکامی می‌شوند و این ناکامی در ارتباط، احتمالاً دلیلی برای این است که میزان بالاتری از تنیدگی را از خود، نشان می‌دهند.

هر خانواده‌های ممکن است در طول دوره حیات خود با مشکلات و دشواری‌های مختلفی مواجه شود؛ از جمله بیماری، طلاق، مرگ یکی از اعضاء خانواده، مشکلات کاری، بلایای طبیعی و اعتیاد اعضاء یا معلولیت اخیراً نقش سازه تاب‌آوری در حوزه روان‌شناسی خانواده نیز مطرح شده است.

تاب‌آوری مفهوم جدیدی است که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. تعیین عواملی که با توجه به ویژگی‌های فردی، خانوادگی، اجتماعی به عنوان عوامل تاب‌آور عمل کرده، از جمله علاقه پژوهشگران حوزه تاب‌آوری به شمار می‌رود. تاب‌آوری مفهوم روان‌شناختی است که توضیح می‌دهد چگونه افراد با موقعیت‌هایی غیرمنتظره کنار می‌آیند. تاب‌آوری به معنای برابری در مقابل استرس، توانایی برگشت حالت عادی و زنده ماندن و تلاش کردن در طی شرایط ناگوار است.

یکی از طبیعی‌ترین گروه‌هایی که می‌تواند نیازهای انسان را ارضا کند خانواده است. وظیفه خانواده مراقبت از فرزندان و تربیت آن‌ها، برقراری ارتباطات سالم اعضا با هم و کمک به استقلال کودکان است، حتی اگر کودک کم‌توان ذهنی نابینا، یا ناشنوا باشد. کمیته اجرایی کنفرانس مدیران آموزش تخصصی ناشنوایان، در تعریف تاب‌آوری بیان می‌دارد؛ نقص شنوایی یک اصطلاح ژنتیک است که نمایانگر آن عده از ناتوانی‌های شنوایی است که ممکن است درجات شدت و ضعف آن بین خفیف تا عمیق متغیر باشد و شامل دوره فرعی ناشنوا و کم‌شنوا می‌باشد.

حضور کودک ناشنوا در هر خانواده ساختار آن خانواده را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سلامت روانی خانواده به خصوص والدین را تحت الشعاع قرار می‌دهد، کودک بر اثر تعارض‌های شدید میان اعضای خانواده، کل خانواده را درگیر بحران می‌کند. ممکن است روابط خانوادگی، افزایش فشارهای ناخواسته جسمی، هیجانی و مالی باعث شود کودک ناشنوا ضایعات و اثرات جبران‌ناپذیری بر وضعیت بهداشت روانی خانواده وارد کند از جمله ایجاد تشدید اختلافات زناشویی، جنمایی، تحمل بار سنگین اقتصادی، افسردگی، ناامیدی، اضطراب، خجالت و خشم و بسیاری از مسایل دیگر.

مراقبت مداوم از کودک ناشنوا اغلب برای والدین استرس‌زا می‌باشد زیرا این دشواری -
های کودکان به طور اجتناب‌ناپذیری بر زندگی آنها اثر می‌گذارد. که والدین کودکان ناشنوا
عموما در خطر مشکلات زندگی خانوادگی و دشواری‌های عاطفی قرار دارند.
خانواده یک نظام اجتماعی است و فرزند معلول یکی از اعضای این نظام. این دو نه تنها بر
یکدیگر تأثیر متقابل دارند بلکه سایر اعضای این نظام یعنی والدین و دیگر فرزندان را نیز
تحت تأثیر قرار می‌دهد که این تأثیرات غالباً منفی است. وجود کودک معلول ضایعات و اثرات
جبران‌ناپذیری بر بهداشت روانی خانواده وارد می‌کند، مادر و پدر از داشتن چنین فرزندی به
شدت رنج می‌برند، اکثریت این گروه به نحوی دچار حالاتی چون افسردگی، اضطراب،
پرخاشگری، ترس، خجالت، آرزوی مرگ و نظایر آن می‌باشند.

www.ketab.ir

فهرست

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۱۱	فصل اول
۱۱	پیشدرآمد
۱۲	تعریف تابآوری
۱۸	تاریخچه بررسی تابآوری
۲۱	فصل دوم
۲۱	ویژگیهای فرد تابآور
۲۳	عوامل مؤثر بر تابیت تابآوری
۲۴	عوامل حمایتی تابآوری
۲۶	راهکارهای عملی برای افزایش تابآوری
۲۷	فصل سوم
۲۷	کودکان ناشنوا
۳۱	تاریخچه کیفیت زندگی
۳۱	تعریف کیفیت زندگی
۳۷	فصل چهارم
۳۷	ابعاد کیفیت زندگی
۳۹	ابزارهای اندازه گیری عمومی در مقابل ابزار خاص
۴۰	ابزارهای اندازه گیری یگانه در مقابل ابزارهای اندازه گیری چندگانه
۴۰	ابزارهای با امتیاز خلاصه شده در مقابل ابزارهای اندازه گیری با امتیاز جدا برای هر بعد
۴۱	ابزارهای مدولار در مقابل ساده
۴۱	استفاده از جانشین در مقابل پرسش از خود فرد
۴۱	بررسی کمی در مقابل بررسی کیفی
۴۲	ابزارهای وابسته به سلامتی در مقایسه با ابزارهای کلی
۴۵	فصل پنجم
۴۵	کیفیت زندگی و ارتباط آن با تندرستی
۴۶	شاخص ترکیبی عینی و ذهنی مفهوم کیفیت زندگی

۴۸	مدلهای تابآوری
۴۹	مدل جبرانی:
۵۰	مدل عامل محافظتی:
۵۰	مدل چالش:
۵۱	فصل ششم
۵۱	نظریه های کیفیت زندگی
۵۱	نظریه پردازان بیهنجاری (آنومی) و کیفیت زندگی
۵۱	نظریه های بیسازمانی اجتماعی
۵۳	نظریه های مکتب تضاد
۵۴	نظریه یا سیری اجتماعی
۵۴	امید به زندگی
۵۷	فصل هفتم
۵۷	مطالعات خارجی
۶۵	منابع و مآخذ
۶۵	منابع
۶۵	منابع فارسی
۶۹	منابع غیر فارسی